

ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

ZPS
test

2/2024

cena 7,25 €

PAKETI MOBILNIH STORITEV

*Na trgu le trije
zares neomejeni*

NEŽEN & TRPEŽEN

*Test toaletnega
papierja*

Testirali smo

PAMETNE TELEFONE
GELE IN MILA ZA PRHANJE

Aktualno

RAZISKAVA O ZELENIH OZNAKAH IN TRDITVAH
ANALIZA ZANESLJIVOSTI IN ZADOVOLJSTVA Z OSEBNIMI AVTOMOBILI

živeti pametno
za trajnosten, preudaren in kakovosten življenjski slog

IZPOSTAVLJENO

◀ 08 Pregled paketov mobilnih storitev

Le trije res neomejeni

Če zanemarimo cene in dejstvo, da imajo resno lastno omrežje le trije slovenski operaterji, je ponudba naročniških paketov z mobilnimi storitvami pri vseh sedmih ponudnikih razmeroma podobna in bogata z vključenimi količinami. Kljub temu morate biti pozorni, kajti paket, ki je dober za »sosedu«, ni nujno dober tudi za vas.

+ 11 Resen razmislek o ponudbi televizijskih programov

Test meseca

04 Trislojni toaletni papir
Cenejši izdelki na vrhu preglednice

Pod drobnogledom

12 Pregled oglaševanja živil v revijah za otroke in mladostnike
Starši, postavite meje!

Aktualno

15 Nov sistem obračuna omrežnine za električno energijo (3. del)

16 Toplotne črpalke
Kaj je res in kaj ni?

20 Raziskava o pogledih in izkušnjah potrošnikov
Zelene oznake in trditve so znane, a ne nujno prepoznane

Prehrana

18 Oljčno olje
Kako prepoznati kakovostno?

ZPStest

23 Mila in geli za prhanje
Katerega boste postavili na polico v kopalnici?

Pravni nasvet

26 Pacientove pravice
Kako do očal na recept?
Lahko dežurne lekarne zavrnejo prodajo zdravil brez recepta?

Mobilnost

29 Analiza zanesljivosti in zadovoljstva z osebnimi avtomobili
Slabih skorajda ni, a le peščica je boljših

Osebnne finance

35 Ponudba bančnih računov za upokojence
Dodatne ugodnosti le pri treh bankah

32 Pametni telefoni
Najboljši so si podobni v zmogljivostih in cenah

37 Stanovanjski krediti v sklopu jamstvene sheme za mlade

REVIJA ZVEZE POTROŠNIKOV SLOVENIJE

USTANOVITELJ

Zveza potrošnikov Slovenije – društvo

IZDAJATELJ

Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA

Breda Kutin

IZVRŠNA UREDNICA

Goga Gordana Sredojević

UREDNIŠTVO

Metod Babnik, Jasmina Bevc Bahar, Anja Bolha,

Živa Drol Novak, Peter Klemencič, Nika Kremić,

Nina Križnik, Alina Meško, Boštjan Okorn,

Marjana Peterman, Barbara Primc, Meta Stegenšek,

Urša Šmid Božičević, Marko Tretnjak, Petra Lovišček

FOTO

Shutterstock.com, arhiv uredništva

OBLIKOVANJE/GRAFIČNA PRIPRAVA

Miha Golob, s. p.

TISK

TISKARNA JANUŠ, d. o. o.

NAKLADA

6300 izvodov

DISTRIBUCIJA

POŠTA SLOVENIJE

IZID PRVE ŠTEVILKE

marec 1991

NASLOV UREDNIŠTVA IN NAROČNIŠKI ODDELEK

ZPStest

Tržaška cesta 2

1000 Ljubljana

e-pošta uredništvo: urednistvo@zps.si

e-pošta naročnine: narocnine@zps.si

telefon naročnine: (01) 474 06 00

vsak delavnik med 9. in 11. uro

www.zps.si

ISSN 2386 - 0782

TRR: 02010-0016585996

Na podlagi Zakona o DDV-1, Ur. list 72/2019, sodi revija med proizvode, za katere se DDV obračunava po stopnji 5 %.

Revijo sofinancira Mestna občina Ljubljana.

© Vse pravice pridržane. Reproduciranje, shranjevanje ali prepisovanje katerega koli dela revije je dovoljeno le s pisnim soglasjem uredništva.

Februarski kolaž potrošniških tem

Ravno zdaj, ko dnevi tečejo počasneje in imajo ure malce bolj zimski ritem, je pred vami nova številka revije ZPStest. Zbrali smo nadvse različne, a zanimive teme, zagotovo bo vsak izmed vas našel vrsto koristnih nasvetov in idej, kako prihraniti, morda kaj spremeniti.

Eden takšnih člankov je pregled paketov mobilne telefonije, v katerih operaterji vedno nekaj obljublajo, za potrošnike pa je veliko bolj pomembno, kaj skrivajo. Kar je dobro za vašega sosedo, ni nujno dobro tudi za vas. Prav tako je dobro opozoriti, da vas operaterji zvabijo v svoje »naročje« tako, da prečrtajo višjo ceno in napišejo drugo, nižjo. A vedite, da je prečrtana cena tista, ki jo boste v času vezave plačevali dlje. Še vedno velja, da ponudniki kljub vezavi ceno večkrat spremenijo, češar potrošnik ob podpisu pogodbe seveda ne more predvideti. Žal naši pozivi, da morajo v času vezave tudi ponudniki spoštovati svoje pogoje, predvsem cene, do zdaj še niso zalegli.

Koga imamo najraje na svetu? Naše otroke, vnuke, nečake. Namenjamo jim veliko časa in smo nadvse zadovoljni, ko v roke končno vzamejo svoje prve revije in veselo berejo. A kaj, ko jih tam čaka tudi povabilo k nakupu prehransko manj ustreznih živil. Pasti televizijskega oglaševanja že poznamo, pri revijah, ko z otroki navdušeno gojimo bralno kulturo, pa na to niti ne pomislimo. Naj vas ne čudi, ko boste naslednjič v nakupovalni košari zagledali »veselje« vaše ljube najmlajše osebe: lizike, žitne blazinice s čokolado, prehranska dopolnila, sladke pijače ... Oglase za ta živila otroci najpogosteje najdejo v revijah, ki so namenjene prav njim, zato na ZPS pozivamo urednike revij za otroke in mladostnike, da naj skrb za zdrave prehranjevalne navade otrok postavijo pred interese oglaševalcev.

Ali ste vedeli, da različni viri navajajo kar 450 različnih oznak na izdelkih, ki privabljajo trajnostno ozaveščene potrošnike? V tokratni evropski raziskavi so sodelovali tudi slovenski potrošniki in kar dve tretjini naj bi jih bilo sposobnih prepoznati napačno in nepreverjeno oziroma

pravo ali preverjeno zeleno trditev, če bi jo opazili na izdelku, storitvi ali oglasu. Da boste vedeli, ta mnenja štejejo, saj bodo iztočnica za pripravo stališč potrošniških organizacij za spremembo zakonodaje. Potrošniške organizacije se zavzemamo za to, da bi bila zdrava in trajnostna prehrana bolj opazna na trgovskih policah in tudi bolj dostopna. Še več, želimo, da trgovci nehajo s promocijo in privlačnimi ponudbami izdelkov, ki jih v prehrani ne potrebujemo in nam škodujejo, na privlačen način pa naj začnejo promovirati bolj zdravo in trajnostno prehrano.

Še pri eni zanimivi vseevropski raziskavi smo sodelovali, o zanesljivosti in zadovoljstvu z osebnimi avtomobili. Ocena zanesljivosti delovanja in zadovoljstva je lahko dober pokazatelj, kaj lahko pričakujete v času lastništva določenega modela. Izkušnje se sicer razlikujejo, a tudi z vključitvijo dodatnih držav, prvič tudi Slovenije, se razmerja med posameznimi znamkami in modeli niso bistveno spremenila.

Naj izpostavimo še eno, vedno perečo temo. Nakup stanovanja za mlade. Spremljate stanovanjske kredite v sklopu jamstvene sheme za mlade? Zanimivo, kajne? A v resnici je takole: obrestne mere posojil prek jamstvene sheme bank so sicer nekoliko ugodnejše v primerjavi s tistimi, ki jih ponujajo za svoja standardna stanovanjska posojila, vendar so razlike v ceni pri nekaterih minimalne, kljub poroštvu države, ki jim zagotavlja kritje v primeru neplačil. Izkazalo se je, da zakonsko določilo žal nima prave ostrine, saj zahteva zgolj nižjo obrestno mero.

In na koncu. V življenju res štejejo majhne stvari. Kot piše že na naslovnici, si vsi želimo nežen, trpežen, a tudi okolju prijazen toaletni papir. Prav tako imamo radi prijetne in koži prijazne gele in mila za prhanje. Preverite rezultate našega primerjalnega testiranja. Mogoče bo vaša odločitev pri nakupu naslednjič drugačna.

Goga Gordana Sredojević,
izvršna urednica

ZPS

že več kot *30 let*

na strani potrošnikov

strokoven ■ nepristranski ■ brez oglasov

Svetovanje za člane ZPS

PRAVNO SVETOVANJE

pon.-pet. 13.00–15.00

T: (01) 432 00 89

KAKOVOST IN VARNOST GOSPODINJSKIH APARATOV IN IZDELKOV ZA DOM

četrtak 10.00–12.00

T: (01) 474 06 10

SVETOVANJE O PRAVICAH PACIENTOV ZA OBČANE MO LJUBLJANA

pon.-pet. 9.00–14.00

T: (01) 474 06 10 E: zps@zps.si

Svetovanje za nečlane

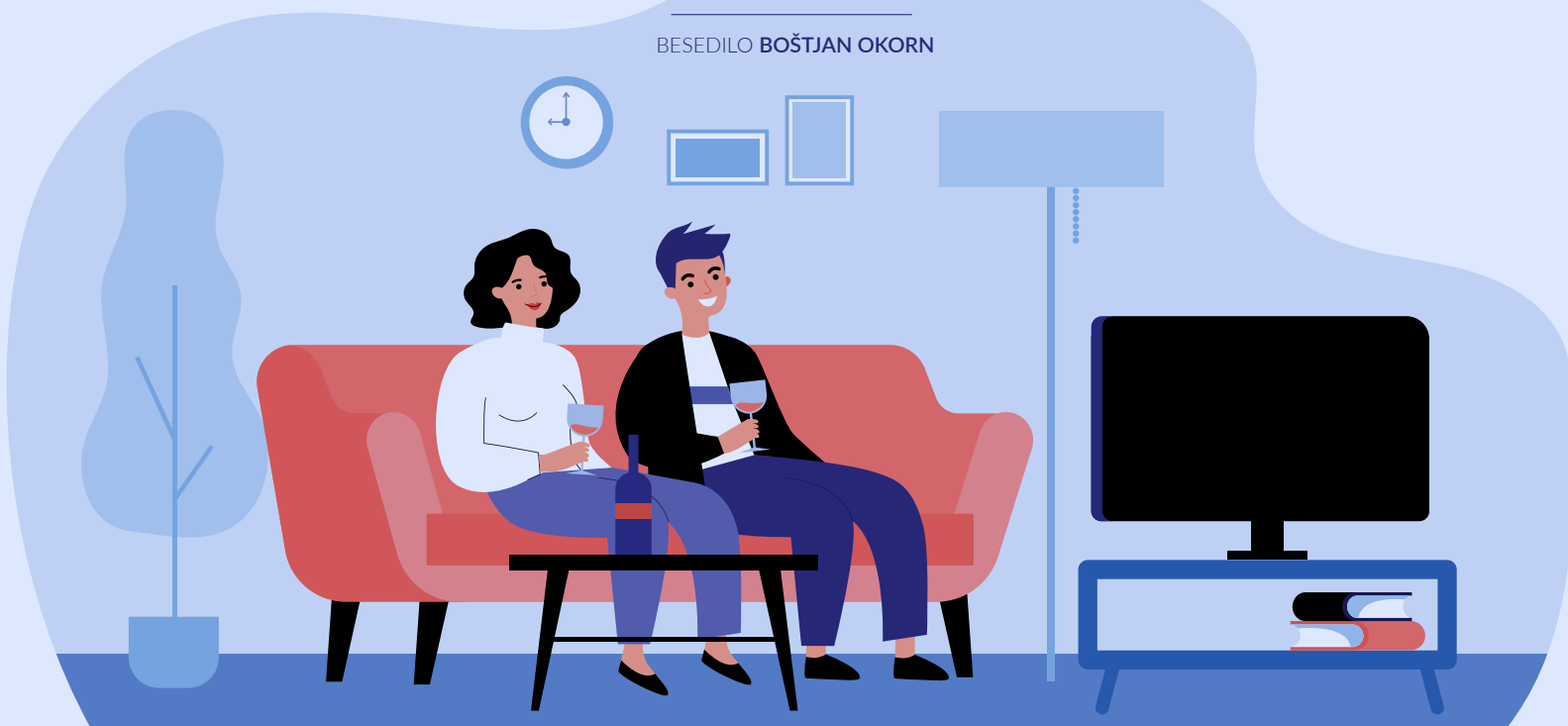
POKLIČITE ZPS NASVET

090 50 90

Za neodvisen nasvet, kako razrešiti potrošniško težavo, lahko pokličete vsak torek in petek med 9. in 11. uro. Cena klica iz omrežja T-2 je 2,00 EUR/min. Cena iz drugih omrežij določi vaš operater. Več informacij in splošne pogoje najdete na www.zps.si.

Resen razmislek o ponudbi televizijskih programov

BESEDILO BOŠTJAN OKORN

Začetek letošnjega leta je zaznamoval spor med operaterjem T-2 in ponudnikom programov Planet TV (še Planet TV 2 in Planet Eva), zaradi katerega so naročniki T-2 nekaj dni ostali brez omenjenih programov. Operater jim je sicer omogočil odpoved pogodbe brez stroškov, a jih je obvestil šele ob sami spremembi (ko programov v shemi ni bilo več), ne pa najmanj 30 dni pred spremembo, kot to zahteva Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2).

Na ZPS že vrsto let opozarjamo na preveliko moč operaterjev kableske in IP-televizije, saj potrošniki (še posebej pri slovenskih programih) skoraj nimajo alternative pri drugih virih televizijskega signala, denimo prizemnemu signalu po anteni ali satelitskemu signalu.

Ko je pred nekaj leti Pro Plus ugasnil oddajanje prek omrežja prizemne digitalne televizije DVB-T in operaterjem začel zaračunavati gostovanje v njihovih programskih shemah, se je odprla Pandorina skrinjica, tako da so danes zelo redki programi (poleg programov nacionalne televizije) za operaterje brezplačni.

S tem so se tudi operaterji znašli v precej nezavidljivem položaju, a ob morebitnih sporih potrošniki to še kako občutimo – programska shema se zaradi povišanja cene na strani ponudnika programov podraži ali pa določenega programa ni več na voljo.

Najbolj opazno razhajanje je pri športnih programih, saj slovenski naročniki na IP- in kablesko televizijo ne morejo spremljati obeh glavnih domačih programov, Sport Klub in Arena Sport. Noben od teh programov ni na voljo niti kot zunanja storitev (denimo v prizemni televiziji ali kot pretočna storitev, podobno kot Netflix ali Voyo), tako da športni navdušenci ne glede na to, pri katerem operaterju so, nikoli ne morejo spremljati vsega dogajanja.

Omrežje prizemne televizije (DVB-T, sprejem s sobno ali strešno anteno) pri nas skoraj ne obstaja, v njem poleg nacionalne televizije oddajata samo programa Nova TV in Golica TV, zato bi morali čim prej poiskati rešitev, ki bi slovenskim uporabnikom omogočila spremljanje programov po njihovih željah, ne pa po željah in potrebah operaterjev.

Še najboljše bi bilo, če bi operaterji svojo programsko shemo razbili na posamezne programe ali vsaj programske sklope, ki bi jih uporabniki lahko naročili – za daljše ali krajše obdobje. Kot osnova bi moral biti na voljo paket programov, za katere operaterji ne plačujejo, uporabniki pa bi zanje plačevali zgolj realne stroške distribucije. S tem bi dosegli, da bi namesto velike količine programov v shemah operaterjev (že v osnovni jih je več kot sto) uporabniki lahko sprejemali in plačevali zgolj tiste programe, ki so njim zanimivi.

Na ZPS smo pozvali operaterje, naj pripravijo takšno ponudbo. Hkrati smo opozorili na nespoštovanje ZEKom-2 v primeru, ko operaterju in ponudniku programov ne uspe skleniti dogovora, operater pa čaka vse do zadnjega in zato zamudi 30-dnevni rok za obveščanje uporabnikov. V takšnih primerih je treba poskrbeti, da je dogovor sklenjen dovolj zgodaj – če to ne uspe, pa naj operaterji v zakonsko določenem roku obvestijo uporabnike, da programov ne bo več na voljo. ■

NOV SISTEM OBRAČUNA OMREŽNINE
ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO (3. DEL)

Kaj lahko storimo, da ne bomo plačevali (pre)več?

BESEDILO BARBARA PRIMC

Nov sistem obračuna omrežnine poraja ogromno vprašanj, na katera je še vedno težko najti prave odgovore. Začetek uveljavitve je bil že dvakrat zamaknjen, kar kaže, da distributerji in dobavitelji električne energije še niso pripravljeni na njegovo izvajanje, poleg tega so bile nove tarife objavljene z nekajmesečno zamudo, kar je potrošnikom dodatno otežilo pripravo na nov sistem. Preverili smo, ali in kaj sploh lahko storimo, da nas napovedane spremembe ne bodo preveč udarile po žepu.

#1 V PREHODNEM OBDobjU NE SPREMINJAJTE OBRAČUNSKE MOČI

Svetujemo vam, da do izteka prehodnega obdobja, to je do 30. junija 2026, ne spreminjate dogovorjene obračunske moči, ki vam jo je določil elektrodistributer za posamezne časovne bloke na podlagi vaših preteklih navad (kjer so omogočene 15-minutne meritve) oziroma kot odstotek glede na priključno moč (merilna mesta brez 15-minutnih meritev). Tako v tem času ne boste plačevali morebitnih presežkov obračunske moči. Če jo boste spremenili pred iztekom prehodnega obdobja, da bi znižali stroške za električno energijo, za vas prehodno obdobje ne bo več veljalo. To pa seveda pomeni, da boste v primeru presežene obračunske moči zanjo plačali višjo postavko.

#2 SPREMLJAJTE PODATKE NA RAČUNIH

Izkoristite prednosti prehodnega obdobja in spremljajte podatke, ki vam jih elektrodistributer sporoča na računih – obveščeni boste o morebitnih presežkih dogovorjene obračunske moči in o stroških, ki so s tem povezani,

endar vam ti ne bodo zaračunani. Svetujemo, da na portalu Moj elektro spremljate porabo električne energije v vašem gospodinjstvu in si beležite porabnike v opazovanih časovnih blokih, digitalno večji lahko naredite tudi analizo 15-minutnih povprečij za celotno preteklo sezono.

#3 RAZMISLITE O SVOJIH NAVADAH

Prehodno obdobje izkoristite, da razmislite o svojih navadah glede uporabe porabnikov električne energije v gospodinjstvu in ugotovite, kdaj in zakaj presežete dogovorjeno obračunsko moč, torej katere električne naprave ste v tem času uporabljali. Razmislite, ali in kako lahko njihovo uporabo prerazporedite v druge časovne bloke z nižjo tarifo. Porabnike, ki delujejo v načinu pripravljenosti, izklopite, če jih ne uporabljate.

#4 VEČJIH PORABNIKOV NE VKLAPLJAJTE SOČASNO

Morebitne presežke dogovorjene obračunske moči v posameznem časovnem bloku lahko vedno preverite na portalu Moj elektro, lahko pa jih tudi predvidite, če seštejete nazivne

moči naprav, ki jih nameravate sočasno vključiti. Seštevek ne sme presežati dogovorjene obračunske moči v posameznem časovnem bloku, v nasprotnem primeru boste za omrežnino plačali višjo postavko (o nazivnih močeh naprav, ki se uporabljajo v gospodinjstvu, smo podrobneje pisali v ZPStest 1/2024). V vsakem primeru pa velja nasvet: če je le mogoče, večjih porabnikov električne energije, kot so pečica, kuhalna plošča, pomivalni, pralni in sušilni stroj, ne vklaplajte sočasno.

#5 TOPLOTNA ČRPALKA, POLNILNICA ZA E-AVTOMOBIL

Toplotna črpalka, električni avtomobil in polnilnica spadajo med večje porabnike električne energije. Delovanja toplotne črpalke seveda ne morete »premikati« v cenejši časovni blok, lahko pa to storite s polnjenjem električnega avtomobila. Če nakup teh dveh porabnikov načrtujete po izteku prehodnega obdobja (po 30. juniju 2026), takrat elektrodistributerju takoj sporočite višjo obračunsko moč. V nasprotnem boste zagotovo presežli dogovorjeno obračunsko moč, kar vas lahko močno udari po žepu. ■

Projekt iFLEX je prejel sredstva raziskovalnega in inovacijskega programa Evropske unije Obzorje 2020; pogodba št. 957670. Vsebina odraža izključno stališče avtorja. Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA) in Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

PONUDBA BANČNIH RAČUNOV ZA UPOKOJENCE

Dodatne ugodnosti le pri treh bankah

BESEDILO ALINA MEŠKO

Upokojenci lahko pri bankah načeloma izbirajo med klasičnimi računi in paketi, ki so sicer namenjeni zaposlenim. Nas pa je tokrat zanimalo, ali banke tej starostni skupini ponujajo posebne pakete in cenovne ugodnosti. Stanje ni razveseljivo, saj je bank, ki se na ta način poskušajo približati upokojencem in jim pomagati z nižjimi nadomestili, bistveno manj kot pred desetimi leti.

Prilagljena ponudba podjetja kaže na posebno pozornost, ki jo to namenja določeni skupini: mladim, starejšim, družinam, kmetovalcem ... Posebna ponudba tudi pomeni, da ponudnik, v našem primeru banka, razume specifične potrebe in okoliščine te skupine, med katere spada tudi cenovna občutljivost.

Leta 2014 je 14 bank upokojujencem ponujalo posebne, ugodnejše račune. Da bomo pošteni, moramo za primerjavo z današnjim stanjem nekaj bank izločiti, saj ne poslujejo več. Med bankami, ki so danes še vedno prisotne, jih je pred desetimi leti upokojujenske račune omogočalo 11. In kako je danes? Konec leta 2023 so le še tri banke od 13 imele v svoji ponudbi posebne pakete ali popuste za upokojujence.

LE TRI BANKE S PONUDBO ZA UPOKOJUJENCE

Posebna ponudba za upokojujence – z nekoliko nižjimi nadomestili – po našem mnenju kaže skrb banke za komitente, ki so pogosto tudi najbolj zvesti in dolgoletni uporabniki.

Banka Intesa Sanpaolo – transakcijski račun upokojujencev

Vodenje računa znaša 2,2 evra na mesec, kar je manj kot pri drugih računih ali paketih te banke (izjema je Paket mladi za en evro na mesec). Tisti, ki želijo uporabljati spletno ali mobilno banko, morajo temu znesku prišteti 1,07 evra. Pohvalno je, da je plačilo položnic na bančnem okencu cenejše, in sicer dva evra namesto tri, kar pa je še vedno razmeroma visok znesek.

Deželna banka Slovenije – DBS upokojujenski račun

Novim strankam ponujajo tri mesece brezplačnega vodenja, sicer nadomestilo znaša 1,95 evra na mesec, kar je njihovo najnižje nadomestilo za osebni račun (izjema so otroški, dijaški in študentski računi, ki so brezplačni). Drugih popustov v primerjavi s preostalihimi paketi ni, za uporabo spletne banke je potrebno mesečno doplačilo v višini 0,70 evra.

Lon – za upokojujence trije ugodnejši paketi

Upokojujencem ponujajo tri pakete: Prijazni paket za 4,99 evra na mesec (namesto 5,99), Zlati paket za 7,5 evra (namesto 9,5) ter Premium paket za 12,5 evra (namesto 14,5). Paketi so po vsebini enaki ne glede na status uporabnika, dodatnih popustov za upokojujence ni.

ISKANJE PRIHRANKOV PRI PLAČILU POLOŽNIC

Za številne upokojujence je plačilo položnic na bančnem okencu še vedno edina izbira, ker ne morejo, ne znajo ali ne želijo uporabljati digitalnih rešitev, zato lahko pohvalimo banko Intesa Sanpaolo, ki je to nadomestilo zanje znižala. DBS in Lon sta tukaj med cenejšimi, nižja nadomestila imajo le pri Delavski hranilnici (0,69 evra) in Primorski hranilnici Vipava (0,99 evra).

Plačilo položnic je seveda bistveno ugodnejše, če uporabljate digitalne kanale – spletno ali mobilno banko. Za vse tiste, ki tega ne želite ali ne morete izkoristiti, pa obstaja cenovno

ugodna alternativa: plačilo prek direktne obremenitve, ki je po višini nadomestila primerljivo z elektronskimi plačili in v povprečju znaša okrog 30 centov. Plačila so izvedena samodejno, poskrbeti je treba za dovolj sredstev na računu na dogovorjeni dan izvedbe plačila.

Negovanje odnosov, ki ga banke pogosto in rade izpostavljajo v svojih oglaševalskih sporočilih, bi si želeli videti tudi v praksi. Tako pa pregled zaključujemo z neprijetnim občutkom, da je večina bank ukinila posebne pakete ali popuste pri uporabi bančnih računov za upokojujence.

KAKO POMEMBNI SO KOMITENTI?

Trenutno stanje po našem mnenju ne kaže posebne skrbi, ki bi jo banke izkazovale starejšim uporabnikom. Ti so zaradi nižjih prihodkov cenovno bolj občutljivi in vsaj nekaterim tudi manjši popusti prinašajo finančno olajšanje. Negovanje odnosov, ki ga banke pogosto in rade izpostavljajo v svojih oglaševalskih sporočilih, bi si želeli videti tudi v praksi. Tako pa pregled zaključujemo z neprijetnim občutkom, da je večina bank ukinila posebne pakete ali popuste pri uporabi bančnih računov za upokojujence. ■

ZPS nasvet

- Za primerjavo stroškov poslovanja z osebnim računom uporabite naš spletni primerjalnik. Najdete ga na zps.si → Nasveti in vodniki → Osebnostne finance → Vsi kalkulatorji in primerjalniki → Osebni računi. Če imate status upokojujence, pri vnosu porabe spodaj odključajte polje »Upokojujenci«.
- Če imate status upokojujence, ni nujno, da je za vas najugodnejši eden izmed paketov, ki smo jih predstavili v priročniku – preverite v primerjalniku.
- Če ste upokojujeni in imate račun pri kateri izmed treh omenjenih bank, preverite, ali uporabljate katerega od ugodnejših paketov, ki vam pripadajo. Če ga ne uporabljate, spremenite paket.
- Če primerjava bank pokaže, da bi z zamenjavo lahko prihranili in obenem nimate dolgov do banke, razmislite o zamenjavi. Upoštevajte tudi bližino poslovalnic, če radi poslujete klasično na bančnih okencih.

Naslednja številka izide 7. marca 2024.

HREN IN HRENOVE OMAKE

Na velikonočni mizi poleg drugih jedi (šunka, pirhi, potica) ne sme manjkati hren, ki ga lahko ponudimo naribanega ali v obliki hrenovih omak. Preverili smo sestavo in hranilno vrednost tako hrena kot hrenovih omak. Predstavili bomo ključne razlike.

OSEBNE FINANCE

SAMOOCENA KREDITNE SPOSOBNOSTI PRI NAČRTOVANJU POSOJILA

Samoocena kreditne sposobnosti je ključen korak pred najemom kredita, saj omogoča boljše razumevanje finančnega stanja in zagotavlja, da je prevzem finančnih obveznosti v okviru posameznikovih zmožnosti. Predstavili bomo korake in praktične nasvete za izvedbo samoocene in ponudili nekaj koristnih nasvetov v zvezi z načrtovanjem obroka.

STANOVANJSKI KREDITI ZA SAMOSTOJNE PODJETNIKE NORMIRANCE

Status samostojnega podjetnika je v zadnjih letih postal razširjena oblika zaposlitve, narašča pa tudi delež tako imenovanih normirancev. Preverili smo, ali banke potrošnikom s statusom samostojnega podjetnika normiranca omogočajo najem stanovanjskega kredita ter kakšna dokumentacija je potrebna za oceno kreditne sposobnosti.

NE SPREGLEJTE

SLADKE PIJAČE Z MANJ DODANEGA SLADKORJA ALI BREZ NJEGA

Skoraj vsaka blagovna znamka sladkih pijač ponuja tudi »bolj zdravo« različico z zmanjšano vsebnostjo sladkorja. Pa je res vse zlato, kar se sveti? Preverili bomo sestavo pijač s prehranskimi trditvami o sladkorju in raziskali, kakšen vpliv imajo lahko na vaše zdravje.

OČISTIMO OKOLICO

Visokotlačni čistilniki so že skoraj nepogrešljivi v individualnih hišah. Kateri se izkažejo kot najbolj učinkoviti in kako jih pravilno uporabljati, da ne povzročijo škode? Rezultati zadnjih testiranj in koristni nasveti.

UMETNA INTELIGENCA IN POTROŠNIKI

Letošnji svetovni dan potrošnikov bomo obeležili s pregledom dogajanja na področju umetne inteligence. Preverili bomo, kje nam lahko pride prav in v katerih primerih je bolje, da se je izogibamo. Ali nas zakonodaja na tem področju sploh kaj ščiti?

ZPS ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

je neodvisna, nevladna in mednarodno priznana organizacija – društvo, ki slovenskim potrošnikom pomaga pri dobrih in varnih nakupnih odločitvah.

Na vaši strani smo že od leta 1990.

INFORMIRAMO

Potrošnike obveščamo in ozaveščamo o kakovosti izdelkov in storitev, njihovih pravicah in drugih pomembnih potrošniških vprašanjih v reviji ZPStest, na spletnem mestu www.zps.si ter prek družbenih omrežij (Facebook, Twitter). Poleg tega sodelujemo z mediji, izdajamo brošure in letake ter se predstavljamo na različnih dogodkih.

SVETUJEMO

Svetujemo pri najrazličnejših potrošniških vprašanjih in zagatah ter pomagamo pri uveljavljanju potrošniških pravic. Svetovanje je neodvisno, nepristransko in zaupno.

IZOBRAŽUJEMO

Sodelujemo z različnimi izobraževalnimi ustanovami, predavamo in ozaveščamo.

TESTIRAMO

Preverjamo kakovost najrazličnejših izdelkov in storitev, pri čemer sodelujemo z neodvisnimi strokovnjaki in akreditiranimi laboratoriji.

ZASTOPAMO

Zastopamo interese potrošnikov na različnih področjih, pri oblikovanju zakonodaje in politike s področja varstva potrošnikov.

DELUJEMO MEDNARODNO

Sodelujemo v številnih mednarodnih projektih in odborih. Smo člani ICRT – mednarodne organizacije za potrošniška testiranja in raziskave, BEUC – evropske potrošniške organizacije in CI – svetovne potrošniške organizacije. Aktivno sodelujemo tudi v okviru organizacije ANEC, ki je glas potrošnikov pri standardizaciji.

5 ukrepov, ki vas nič ne stanejo

Kako prihraniti pri ogrevanju?

Stroškom ogrevanja, ki močno bremenijo družinski proračun, se ne moremo izogniti. S pametnimi odločitvami in ravnanjem pa lahko vsaj nekoliko znižamo znesek na položnici. Tukaj je pet ukrepov, ki vas nič ne stanejo.

1 Znižajte temperaturo ogrevanja

Vsaka dodatna stopinja Celzija pomeni povečanje rabe toplotne energije za 6 do 8 odstotkov. Če temperaturo ogrevanja znižate s 24 °C na 23 °C, lahko prihranite do 6 odstotkov električne energije. Če jo znižate z 20 na 19 °C, je lahko prihranek tudi do 7,5-odstoten. Enako velja za zemeljski plin.

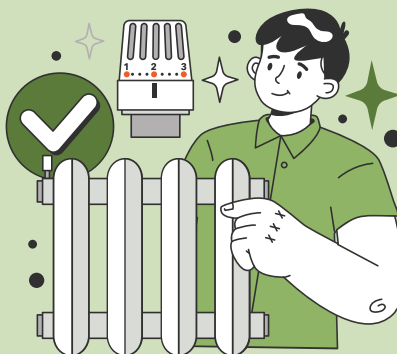

3 Ne zastirajte radiatorjev in drugih ogrevalnih teles

Radiatorjev in drugih ogrevalnih teles ne zalagajte s pohištvom, ne zagrinjajte z zavesami in drugimi predmeti, prah in druge smeti med rebri radiatorja pa redno odstranjujte. V nasprotnem primeru lahko oddajo tudi do 20 odstotkov manj toplote.

2 Temperaturo prilagodite prostoru

V bivalnih prostorih pozimi čez dan zadostuje od 20 do 22 °C, ponoči od 16 do 18 °C. Nočni režim povsem zadostuje tudi za prostore, ki jih redko uporabljate. V otroški sobi in kopalnici pa naj bo čez dan malce topleje, od 23 do 24 °C.

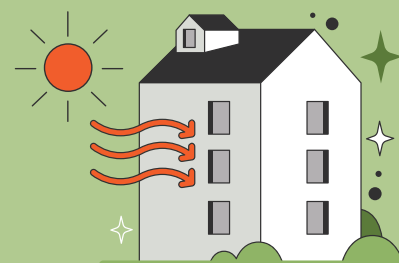

4 Odzračite radiatorje

Redno preverjajte, ali so radiatorji enakomerno ogreti po celotni površini. Če niso, jih je treba odzračiti. Zrak v sistemu lahko poveča stroške ogrevanja tudi za 15 odstotkov.

5 Izkoristite toploto zimskega sonca

Tudi zimsko sonce ima svojo moč, zato ob sončnih dnevih dvignite rolete in odgrnite zaveso. Temperatura v prostoru se bo zagotovo dvignila za kakšno stopinjo. Ko sonce zaide, zlasti pa ponoči, rolete spustite – tako boste preprečili nepotrebno ohlajanje prostorov.

Projekt CLEAR-X je financiran iz programa Evropske unije za raziskave in inovacije Obzorje 2020 (pogodba št. 101033682). Vsebinska teža sporočila predstavlja izključno stališča avtorjev in je njihova izključna odgovornost. Ne odraža nujno stališč Evropske komisije in/ali Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA). Evropska komisija in agencija ne prevzemata odgovornosti za morebitno uporabo informacij.

